

Grader av tverrfaglighet i ARR, hva innebærer det?

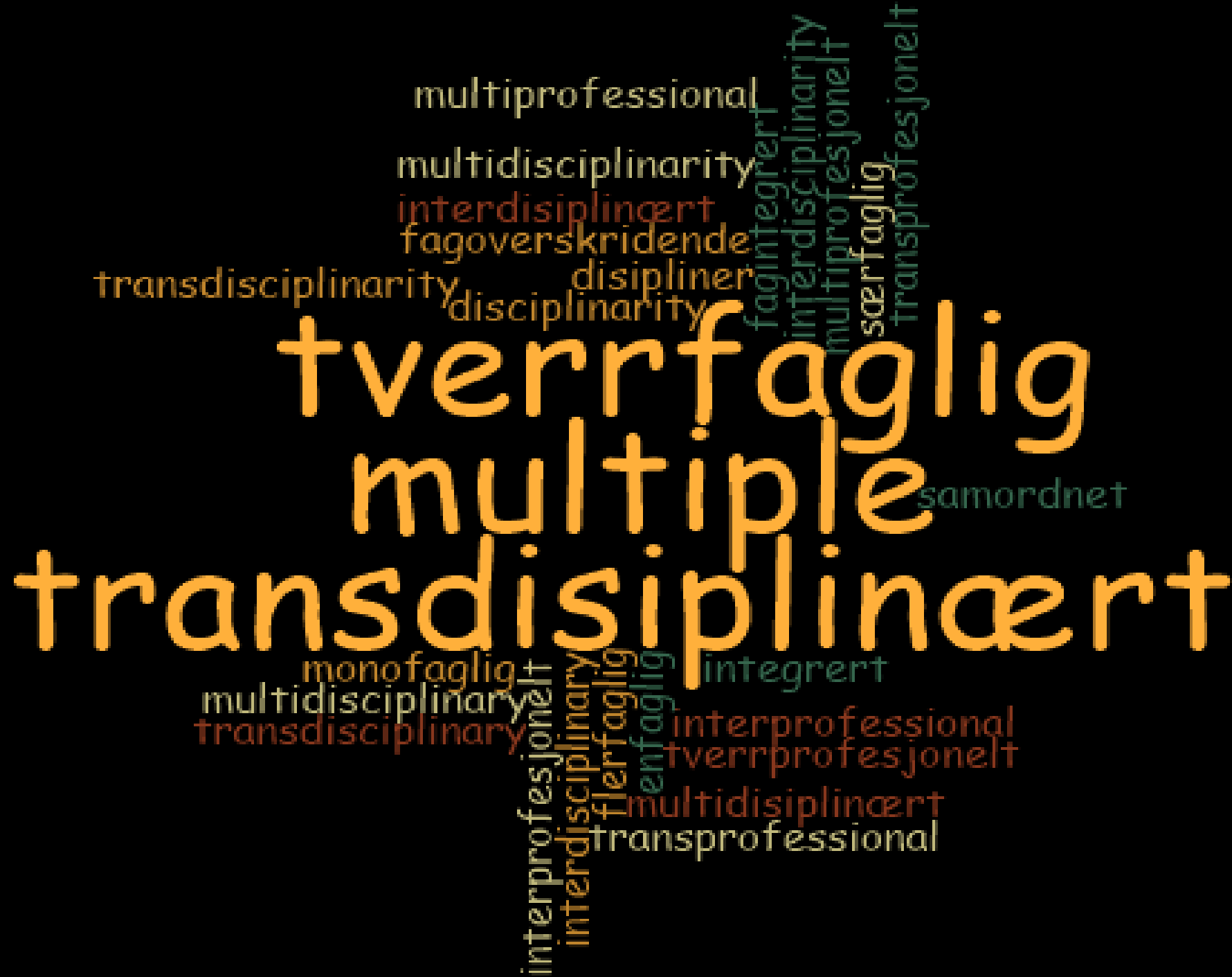
Møteplassen

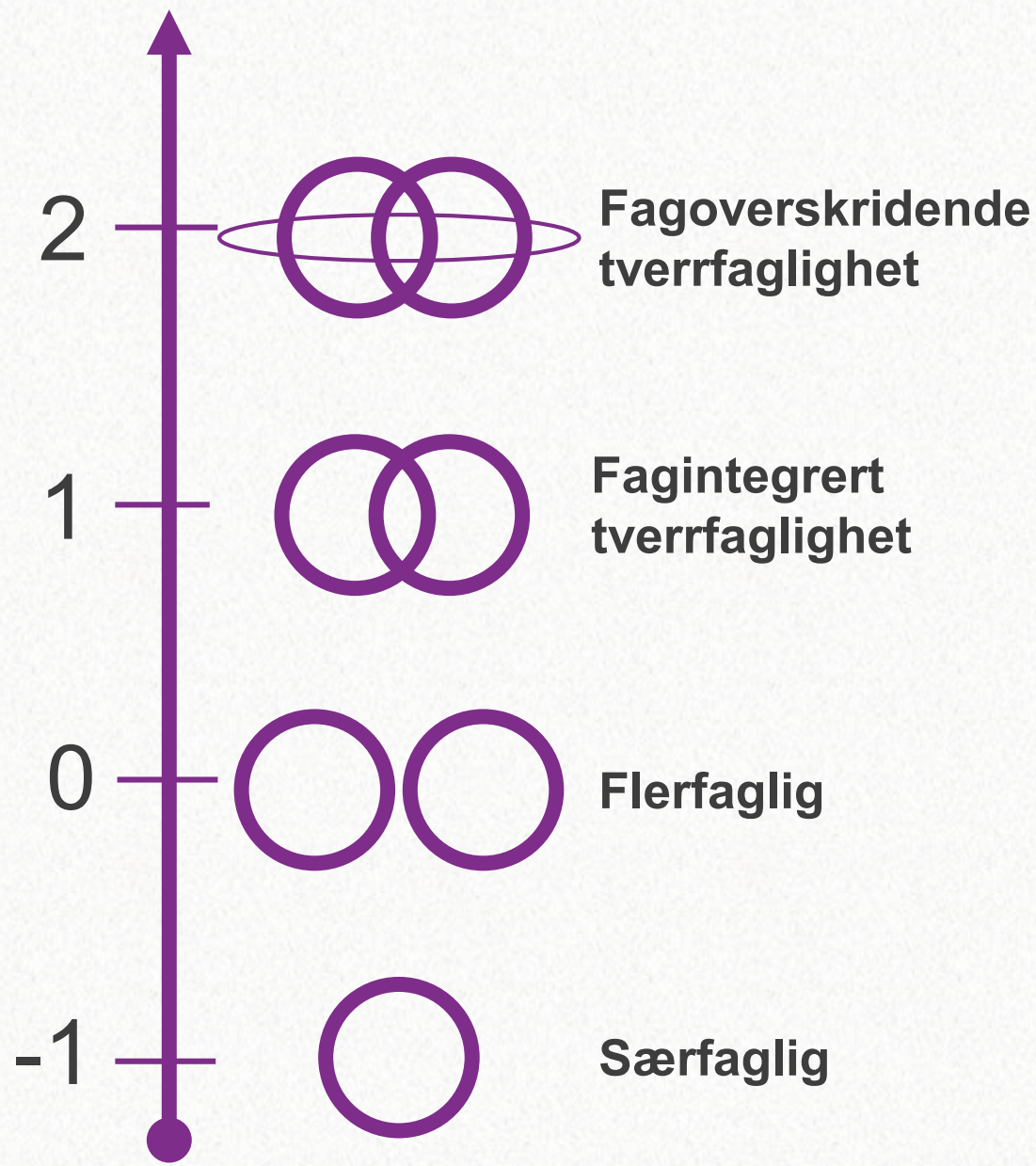
Ålesund 13.-14. november

Monica Eftedal

 ARBEIDOGHELSE.NO

Nasjonal kompetansetjeneste for
arbeidsrettet rehabilitering

- Transdisciplinary, Transprofessional, Integreert tverrfaglig

- Interdisciplinary, Interprofessional, Samordnet tverrfaglig Tverrprofesjonell

- Multidisciplinary, Multiprofessional Flerfaglig

- Enfaglig, monofaglig, særfaglig

«Mens de fleste fagpersonene som jobber med rehabilitering vil si at de vet hvordan de skal jobbe som et teammedlem når de representerer sitt fag i flerfaglige omgivelser, ...

... er få like trygge i ... interdisiplinære eller transdisiplinære omgivelser»

Shaw, Walker & Hogue (2008)

Tverrfaglig samarbeid

Strukturert arbeidsform som forutsetter dialog og felles beslutningspunkter mellom personell fra ulike faggrupper og sammen med pasient, ...

- Utredning av behov
- Planlegging av tiltak
- Gjennomføring av tiltak
- Evaluering av tiltak og avklare nye mål

Spesialisthelsetjenesten:

«Mer utredning og behandling vil gjøres i tverrfaglige team på tvers av avdelinger og institusjoner.»

Kommunehelsetjenesten:

«Økt kompetanse, mer tverrfaglig samarbeid og nye samarbeidsformer er nødvendig. Sentralt står målet om samlokalisering og team.»

Meld. St. 11 Nasjonal helse- og sykehusplan (2016–2019)

Argumenter for tverrfaglig arbeid innen helsesektoren

↑ Kompleksitet pasienter

↑ Spesialisering

- Fagpersonell
- Utstyr/teknologi
- Intervensjoner

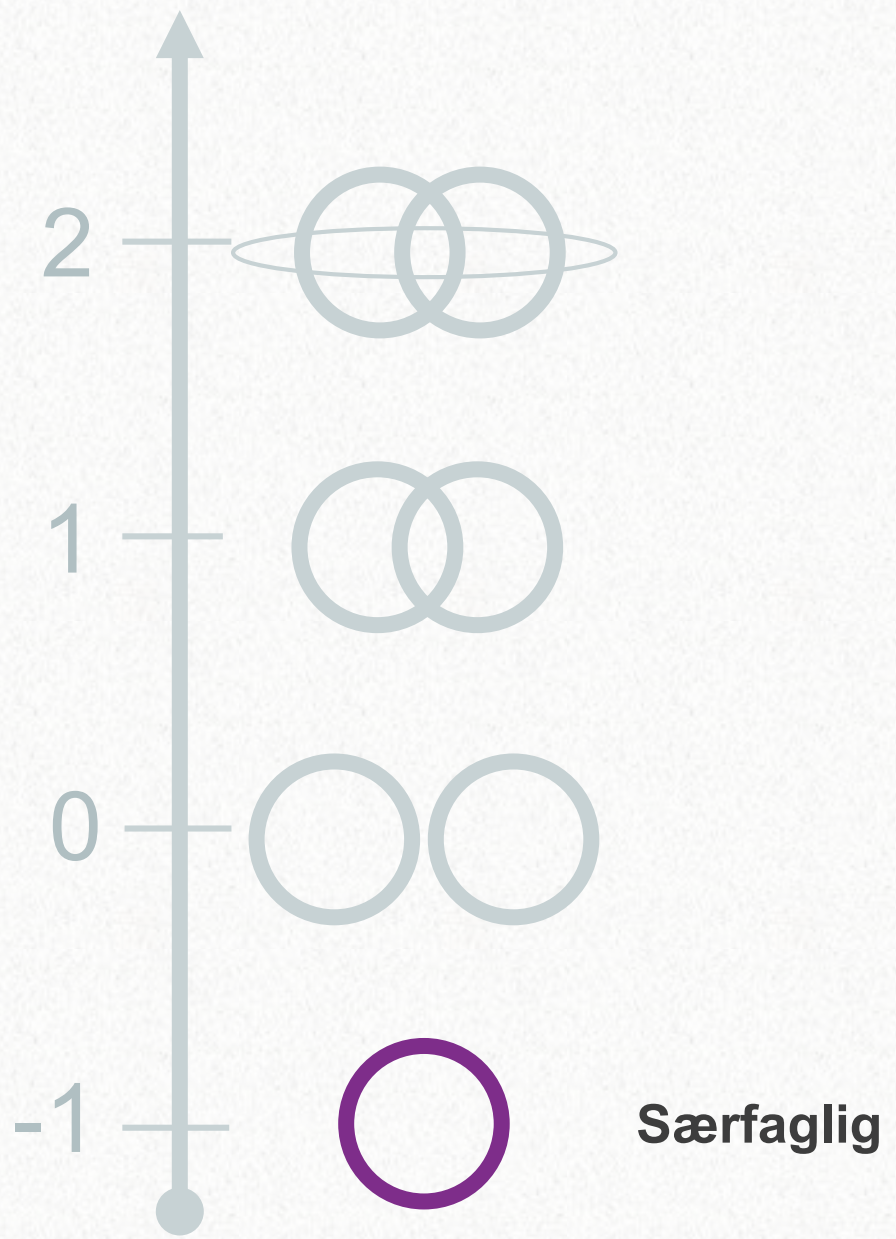
↑ Kvalitet og pasientsikkerhet

↑ Kostnadseffektivitet

↑ Helhetlige pasientforløp på
tvers av sektorer

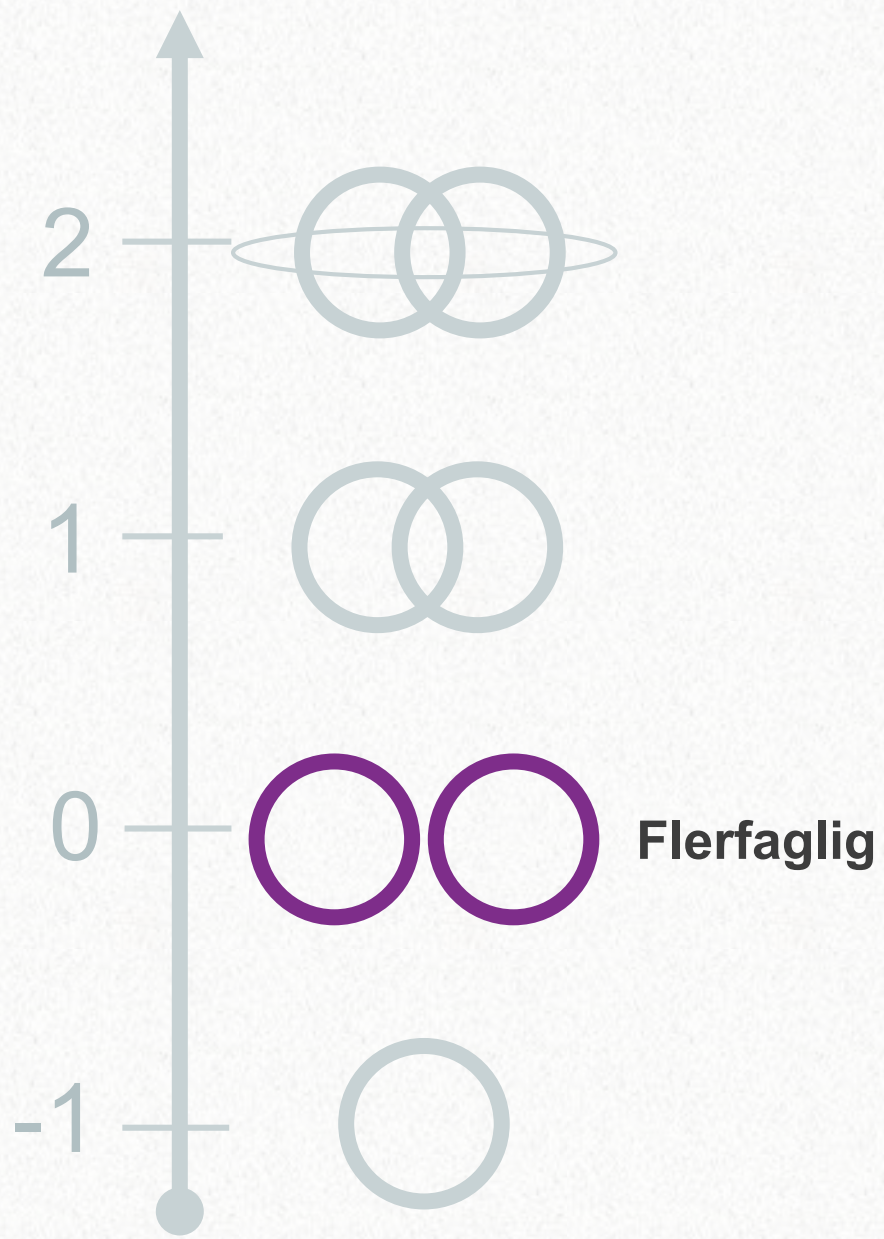
Tverrfaglig arbeid en nøkkelfaktor for å sikre ...

- Tilgang til ulik kompetanse
- Mer effektiv bruk av kompetanse
- Bedre koordinering av tjenester
- Gode resultater

- Særfaglighet kan forstås som et arbeid gjort av en person med ståsted i en faglig utdanning og tradisjon
- Dersom det er samarbeid med flere, foregår dette kun via informasjonsutveksling

En omskriving av definisjonen på enfaglighet presentert på Helsekompetanse.no.

- Flere faggrupper som jobber parallelt eller i sekvens med hverandre
- Faggrenser overskrides ikke
- Liten grad av avhengighet eller kontakt
- Hver og en gjør sin jobb og rapporterer hvor langt de er kommet
- Pasienten tenderer til å være en ren mottaker av behandling

- Strukturert og koordinert samarbeid mellom flere faggrupper
- Etablerer felles mål og felles beslutningsprosess
- Integrerer kunnskap og ekspertise for å løse komplekse problem
- Jobber i stor grad uavhengig av hverandre
- Pasienten involveres i egen rehabilitering, men er ofte ikke en del av teamet

- Tett samarbeid om pasientens problemstillinger
- Søker konsensus
 - Behandlingsmål og strategier
- Utvikler felles kunnskap og ferdigheter
- Tradisjonelle faggrenser viskes ut
- Gjensidig avhengighet
- Pasienten er en integrert del av det tverrfaglige teamet og deltar aktivt i egen rehabilitering

Organisering av arbeidet

Flerfaglig

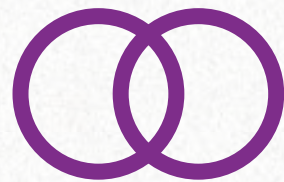
Hierarkisk

Oppgaver vanligvis planlagt og delegert av lege

Jobber særskilt og uavhengig av hverandre i parallell eller sekvens

Deler informasjon

Ikke overlapp av roller

Fagintegreert

Flatere hierarkier

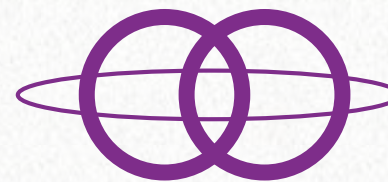
Teamleder koordinerer

Lege involverer andre faggrupper i beslutninger

Samarbeider på en strukturert og koordinert måte, f.eks. faste teammøter

Kan i stor grad jobbe uavhengig av hverandre

Noe overlapp roller

Fagoverskridende

Flat organisering

Teamleder koordinerer

Jobber strukturert men uavhengig av hierarkisk system de er en del av

Utøver skjønn, autonome i beslutninger

Sterk gjensidig avhengighet i gjennomføring av oppgaver

Felles ansvar

Redusert personlig autonomi

Overlapp av roller

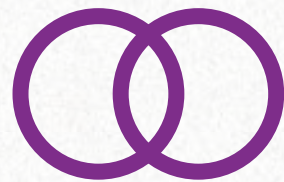

Utarbeidelse av mål og planer

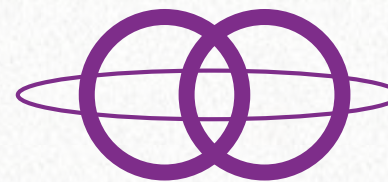
Flerfaglig

Utarbeider egne mål for sitt særfaglige arbeid

Fagintegrert

Utarbeider behandlingsmål og strategier i fellesskap

Fagoverskridende

Utarbeider behandlingsmål og strategier ut fra et konsensusperspektiv

Grad av samarbeid i gjennomføring

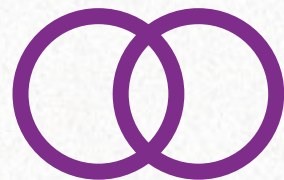
Flerfaglig

Begrenset og flyktig kontakt

Minimum av kommunikasjon og koordinasjon mellom faggrupper

Autonome

Informerer om hva som er gjort og framgang

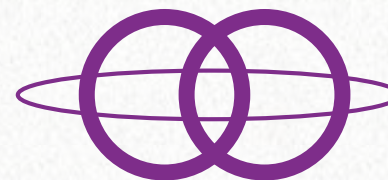
Fagintegrert

Jevnlige teammøter

Samarbeid om felles overordnede mål og planer, men utarbeider sine særfaglige mål og koordinerer egen innsats i fht overordnet plan

Konsulterer hverandre ved behov

Formalisert system for utveksling av informasjon

Fagoverskridende

Tett samarbeid

Tverrfaglige samarbeidsmøter

Støtter og kompletterer hverandre i gjennomføring av oppgaver

Fremmer synergi framfor autonomi

Holistisk tilnærming

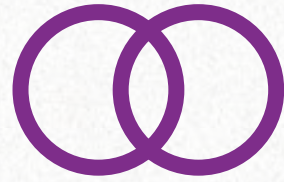
Grad av integrering av kunnskap

Flerfaglig

Lærer om hverandre

Utfordrer ikke
hverandres faglige
grenser

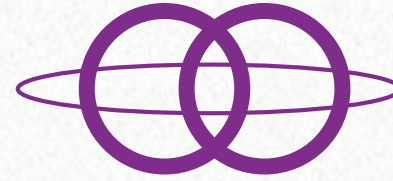
Fagintegrert

Lærer om og av hverandre

Åpner opp territoriale faglige
grenser for å sikre mer
fleksibilitet i deling av
profesjonelt ansvar

Integrasjon og syntese av
kunnskap

En viss utvisking av faglige
grenser

Fagoverskridende

Lærer om og av hverandre

Overskridelse av faglige
grenser

En bevisst overføring av
kunnskap og ferdigheter
mellom fagpersoner

Integrerer fagspesifikke teorier,
begreper og tilnærminger

Utvikler ny kunnskap, nye
perspektiver og metoder

Tilnærming til pasient/deltaker

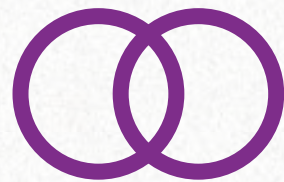

Flerfaglig

Individuell vurdering og behandling av pasient

Pasient er en ren mottaker av behandling

Kun problem-case som blir diskutert i felles møter

Fagintegreert

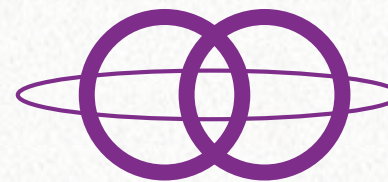
Flere personer involvert i kartlegging

Etablerer en felles forståelse av pasientens utfordringer

Gjensidige konsultasjoner mellom fagpersoner ved behov

Pasienter diskuteres i teammøter ved behov

Pasient kan sporadisk delta i felles møter

Fagoverskridende

Alle gjennomfører en særfaglig kartlegging

Tett interaksjon med utgangspunkt i pasientens problemstillinger

Pasient og team vurderer rehabiliteringsbehov, mål og tiltak sammen

Pasient og team, jevnlig vurdering av framgang og endringsbehov

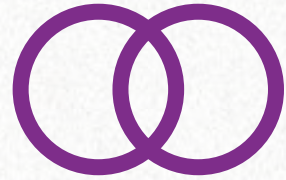
Resultat

Flerfaglig

En summativ effekt

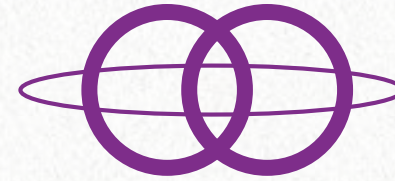
$$2 + 2 = 4$$

Fagintegreert

Gjensidig forsterking og synergi som bidrar til mer enn hva en profesjon kan få til alene

$$2 + 2 = 5$$

Fagoverskridende

Gjensidig forsterking og synergi som bidrar til mer enn hva en profesjon kan få til alene

Det åpnes for at nye ideer til løsninger kan komme opp som går ut over hva fagdisiplinene som er involvert har av etablert kunnskap

$$2 + 2 = \text{Gul (f.eks. med ulike lysstyrker og fargetoner)}$$

**Hva vet vi om effekt av
tverrfaglige
intervensjoner i ARR?**

Flere systematiske oversikter viser ...

- Tverrfaglige intervensjoner er mer effektive enn enkeltintervensjoner,
- Særlig når de inneholder en arbeidsplasskomponent og
- Når det er en koordinering av tjenestene
- Men ...

**... men
sammenhengene
er ofte svake**

**Ulike typer av tverrfaglige team
behandles som en gruppe når
forskere skal undersøke effekt av
tverrfaglig arbeid i systematiske
oversikter:**

- multidisiplinar
- interdisiplinar
- multiprofessional
- multimodal
- patient care team

Karjalainen m.fl. (2008/03), Kamper m.fl. (2015)

“Teamarbeid og team effektivitet er høyere i team som jobber med en fagintegrert tilnærming. En fagintegrert tilnærming anbefales derfor framfor en flerfaglig tilnærming.”

Fagintegreert biopsykososial
intervensjon noe bedre enn en
flerfaglig intervensjon

Hovedutfall: Funksjonsevne 12
mnd

Semrau m.fl. 2015

Koordinert og skreddersydd
arbeidsrettet rehabilitering
(integrrert tverrfaglig) gir færre
sykefraværstimer og er mer
kostnadseffektiv enn tradisjonell
saksbehandling

Bültmann m.fl. 2009

- Bultmann, U., Sherson, D., Olsen, J., Hansen, C. L., Lund, T., & Kilsgaard, J. (2009). Coordinated and tailored work rehabilitation: a randomized controlled trial with economic evaluation undertaken with workers on sick leave due to musculoskeletal disorders. *J Occup Rehabil*, 19(1), 81-93. doi:10.1007/s10926-009-9162-7
- Choi, B. C., & Pak, A. W. (2006). Multidisciplinarity, interdisciplinarity and transdisciplinarity in health research, services, education and policy: 1. Definitions, objectives, and evidence of effectiveness. *Clin Invest Med*, 29(6), 351-364.
- Cullen, K. L., Irvin, E., Collie, A., Clay, F., Gensby, U., Jennings, P. A., . . . Amick, B. C. (2017). Effectiveness of Workplace Interventions in Return-to-Work for Musculoskeletal, Pain-Related and Mental Health Conditions: An Update of the Evidence and Messages for Practitioners. *Journal of Occupational Rehabilitation*, 1-15. doi:10.1007/s10926-016-9690-x
- Kamper, S. J., Apeldoorn, A. T., Chiarotto, A., Smeets, R. J., Ostelo, R. W., Guzman, J., & van Tulder, M. W. (2015). Multidisciplinary biopsychosocial rehabilitation for chronic low back pain: Cochrane systematic review and meta-analysis. *Bmj*, 350, h444. doi:10.1136/bmj.h444
- Karjalainen, K., Malmivaara, A., van, T. M., Roine, R., Jauhiainen, M., Hurri, H., & Koes, B. (2008). Multidisciplinary biopsychosocial rehabilitation for subacute low back pain among working age adults. *Cochrane. Database. Syst. Rev*(2), CD002193. doi:10.1002/14651858.CD002193 [doi]
- Lundgren, C., & Molander, C. (2017). *Teamwork in Medical Rehabilitation*. New York: Routledge, Taylor & Francis group.
- Mickan, S., & Rodger, S. (2000). Characteristics of effective teams: a literature review. *Aust Health Rev*, 23(3), 201-208.
- Semrau, J., Hentschke, C., Buchmann, J., Meng, K., Vogel, H., Faller, H., . . . Pfeifer, K. (2015). Long-Term Effects of Interprofessional Biopsychosocial Rehabilitation for Adults with Chronic Non-Specific Low Back Pain: A Multicentre, Quasi-Experimental Study. *PLoS ONE*, 10(3), e0118609. doi:10.1371/journal.pone.0118609
- Shaw, L., Walker, R., & Hogue, A. (2008). The art and science of teamwork: enacting a transdisciplinary approach in work rehabilitation. *Work*, 30(3), 297-306.
- Vyt, A. (2008). Interprofessional and transdisciplinary teamwork in health care. *Diabetes Metab Res Rev*, 24 Suppl 1, S106-109. doi:10.1002/dmrr.835

Effektive team kjennetegnes av ...

Organisatoriske forhold

Tydelig hensikt

Passende kultur – felles verdier og normer for atferd

Spesifiserte oppgaver

Tydelige roller

Passende lederskap

Relevante medlemmer

Adekvate ressurser

Individuelle bidrag

Egen kunnskap

Tillit

Engasjement

Fleksibilitet

Team prosesser

Koordinering

Kommunikasjon

Samhørighet

Beslutningstaking

Konflikthåndtering

Sosiale relasjoner

Tilbakemeldinger på ytelse